

బెట్టుకున్నవారిదే, ఆచోటు." అంటే మినాలో ఎవరికీ ఏ ప్రత్యేక స్థానం లేదు. అంటే ముందు వెళ్ళి ఎవరు ఎక్కడ విశ్రాంతి తీసుకుంటే ఆ స్థలం వారిదే అవుతుంది." అని ప్రవచించారు. (తిర్మిజీ, ఇబ్న్ మాజహ్, దారమి)

مُؤَادَصَ وَبِإِذَاكَ الْفَصْلُ الثَّلَاثُ

(٢٦٦ - [٩] (صحيح) (٨٠٦/٢))

عَنْ نَافِعٍ قَالَ: إِنَّ ابْنَ عُمَرَ كَانَ يَقِفُ عِنْدَ الْجُمُرَتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ وَفَوْقًا طَوِيلًا يُكَبِّرُ اللَّهَ وَيَسْبِّحُهُ وَيَحْمَدُهُ وَيَدْعُو اللَّهَ وَلَا يَقِفُ عِنْدَ جُمَرَةِ الْعَقَبَةِ. رَوَاهُ مَالِكٌ.

2626. (9) [2/806-దృఢం]

నా'ఫి (ర) కథనం: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ జమ్ రతుల్ ఊలా, జమ్ రపుస్తా వద్ద చాలాసేపు వరకు ఆగి 'అల్లాహు అక్బరు సుబ్ హానల్లాహ్, అల్ హమ్ దుల్లిల్లాహ్' అని పలుకుతూ దు'ఆ చేస్తూ ఉండేవారు, జమ్ రతుల్ 'ఉఖ్బహ్ వద్ద ఆగేవారు కారు.⁵² (మువత్తా ఇమామ్ మాలిక్)

=====

٧- بَابُ الْهَدْْيِ

7. ఖుర్బానీ జంతువుల విషయాలు

'హజ్జ్ లో 'హజీ తన వెంట తీసుకొని వెళ్ళే జంతు వును హదీ అంటారు. ఇవి మూడు రకాలు. 1. మేక, గొర్రె, పొట్టెలు, 2. ఆవు, ఎడ్డు, గేదె, 3. ఒంటి. కనిష్ట పరిమితి మేక. అత్యధిక పరిమితి ఒంటి. ఖుర్బానీ జంతువుకు చెందిన మాంసం నిరుపేదలకు ఇవ్వటం ఉత్తమం. తమత్తు'ఉ ఖిరానీకు చెందిన మాంసం అయితే దాన్నుండి కొంతమాంసం తీసుకోవచ్చును. దాని ప్రేగులను, చర్మాన్ని పేదల్లో దానం చేసివేయాలి. హదీ చిహ్నంగా ఒంటి మెడలో చెప్పుల హారం వేయడం ప్రవక్తసాంప్రదాయం. దీన్ని తఖ్ఖీద్ అంటారు. అయితే షి'ఆర్ చేయడం కూడా ప్రవక్త సాంప్రదాయమే.

52) వివరణ-2626: అంటే జమ్ రతుల్ 'ఉలా మరియు జమ్ రతుల్ వుస్తాపై కంకరరాళ్ళు కొట్టిన తర్వాత 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) చాలాసేపు వరకు ఆగి దు'ఆ, దైవస్మరణ చేసేవారు. కొందరు సూరహ్ బఖరహ్ పఠించినంతసేపు ఆగాలని అభిప్రాయ పడుతున్నారు. మరికొందరు కాళ్ళువాచి పోయే వరకు నిలబడేవారు.

అంటే ఖుర్బానీ ఒంటి కుడి భుజం చర్మాన్ని చీల్చి వేయడం మాంసం తెగిపోకుండా జాగ్రత్తపడాలి. ఒకవేళ హదీ జంతువు మార్గం మధ్యలో మరణ సమయం ఆసన్న మయితే దాన్ని అక్కడే జి'బ'హ్ చేయాలి. దాని రక్తంతో హారాన్ని రంగరించాలి. దాని శిఖరంపై చిహ్నంగా ఏదైనా తగిలించాలి. ధనవంతులు దాన్నుండి ఏమీ తీసుకుండా ఉండటానికి. ఎందు కంటే ఇది పేదవారి హక్కు. వీటన్నిటి గురించి క్రింద 'హదీసుల్లో పేర్కొనడం జరిగింది.

مُؤَادَصَ وَبِإِذَاكَ الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

(٢٦٢٧ - [١] (صحيح) (٨٠٧/٢))

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِذِي الْحُلَيْفَةِ ثُمَّ دَعَا بِنَاقَتِهِ فَأَشْعَرَهَا فِي صَفْحَةٍ سِنَاهَا الْأَيْمَنُ وَسَلَّتْ الذَّمَّ عَنْهَا وَقَلَّدَهَا نَعْلَيْنِ ثُمَّ رَكِبَ رَاحِلَتَهُ فَلَمَّا اسْتَوَتْ بِهِ عَلَى الْبَيْدَاءِ أَهَّلَ بِالْحَجِّ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2627. (1) [2/807-దృఢం]

ఇబ్న్ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'హజ్జ్ కు వెళుతూ జు'లీ 'హుల్లైఫహ్ లో "జహ్ నమా'జు చదివారు. ఆ తరు వాత తన ఖుర్బానీ జంతువును తెప్పించారు. చిహ్నంగా దాని వీపుపై కుడివైపు ఒక మూల కొంత చీల్చారు. ఆ రక్తం అక్కడే తుడిచి వేసారు. ఇంకా దానిమెడలో చెప్పుల హారాన్ని వేసారు. ఆ తరువాత తన వాహనంపై కూర్చున్నారు. ఆయన ఒంటి ఆయన్ను తీసుకొని బైదా' చేరగానే ప్రవక్త (స) లబ్బ యిక్ అని బిగ్గరగా పలకసాగారు.⁵³ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٢٦٢٨ - [٢] (متفق عليه) (٨٠٧/٢))

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: أَهْدَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّةً إِلَى الْبَيْتِ غَنَمًا فَقَلَّدَهَا.

53) వివరణ-2627: జు'లీ'హుల్లైఫహ్ ఒక ప్రదేశం పేరు. ఇది మదీనహ్ కు సమీపంలో ఉంది. మదీనహ్ వైపు నుండి వచ్చే వారికి ఇదే ఇహ్ రామ్ ధరించే స్థానం. ప్రవక్త (స) 'హజ్జ్ కు వెళుతూ ఇక్కడ ఆగారు. "జహ్ నమా'జు చదివారు. ఇంకా తన ఖుర్బానీ జంతువుకు షి'ఆర్ చేసారు. ఇంకా దాని మెడలో హారం వేసారు. ఇది ఖుర్బానీ జంతువని అందరూ తెలుసుకోవడానికి, దానికి హాని తలపెట్టకుండా ఉండటానికి షి'ఆర్ చేయడం, హారం వేయడం ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయం.

2628. (2) [2/807-ఏకీభవితం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ఒకసారి ప్రవక్త (స) ఖుర్ బానీ మేకలను టైతుల్లాహ్ కు పంపారు, వాటి మెడలో హారాలు వేసారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۰۷/۲) (صحيح) [۳] - ۲۶۲۹

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: دَبَحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَائِشَةَ بَقْرَةً يَوْمَ النَّحْرِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2629. (3) [2/807-ద్వడం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఖుర్ బానీ నాడు 'అయి షహ్ (ర) తరపున ఒక ఆవు ఖుర్ బానీ ఇచ్చారు. (ముస్లిమ్)

(۸۰۷/۲) (صحيح) [۴] - ۲۶۳۰

وَعَنْهُ قَالَ: نَحَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَسَائِهِ بَقْرَةً فِي حَجَّتِهِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2630. (4) [2/807-ద్వడం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తన 'హజ్జతుల్ విదా 'అల్' తన భార్యల తరపున ఆవు ఖుర్ బానీ ఇచ్చారు. (ముస్లిమ్)

(۸۰۷/۲) (متفق عليه) [۵] - ۲۶۳۱

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: فَتَلْتُ فَلَايِدَ بُنَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنِي ثُمَّ قَلَدَهَا وَأَشَعَرَهَا وَأَهْدَاهَا فَمَا حَرَمَ عَلَيْهِ كَانَ أَجَلَ لَهُ.

2631. (5) [2/807-ఏకీభవితం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) యొక్క ఖుర్ బానీ జంతువుల హారాల త్రాడును నేను నా చేతులతో తయారు చేసాను. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఆ హారాలను జంతువుల మెడలో వేసారు. ఆ తరువాత వాటిని పి'ఆర్ చేసారు. అంటే ఒంటి వీపు కుడి ప్రక్క శిఖరం క్రింద చర్మం చీల్చివేసారు. ఆ జంతువులను వెళుతున్న 'హజీల వెంట మక్కహ్ పంపి వేసారు. ఆ జంతువులను పంపటం వల్ల ప్రవక్త (స) ధర్మ సమ్మతమైనవే నిషిద్ధం కాలేదు. అంటే ఖుర్ బానీ జంతువులను పంపటం వల్ల ప్రవక్త (స) ము'హారిమ్ కాలేదు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۰۸/۲) (متفق عليه) [۶] - ۲۶۳۲

وَعَنْهَا قَالَتْ: فَتَلْتُ فَلَايِدَهَا مِنْ عَهْدِي كَانَ عُنْدِي ثُمَّ بَعَثَ بِهَا مَعَ أَبِي.

2632. (6) [2/808-ఏకీభవితం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఖుర్ బానీ జంతువుల హారాలను నా దగ్గర ఉన్న ఒంటి ఉన్నితో నేను తయారు చేసాను. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఆ ఖుర్ బానీ జంతువులను మా తండ్రిగారు అయిన అబూ బకర్ వెంట మక్కహ్ పంపించారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۰۸/۲) (متفق عليه) [۷] - ۲۶۳۳

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى رَجُلًا يَسُوقُ بَنَةً فَقَالَ: "ارْكَبْهَا" فَقَالَ: "إِنَّمَا بَنَةٌ" قَالَ: "ارْكَبْهَا" فَقَالَ: "إِنَّمَا بَنَةٌ" قَالَ: "ارْكَبْهَا وَيْلَكَ" فِي الثَّانِيَةِ أَوْ الثَّلَاثَةِ.

2633. (7) [2/808-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తిని చూసారు. అతడు తన ఖుర్ బానీ జంతువును తోలుతూ తీసుకువెళుతున్నాడు. ప్రవక్త (స) అతన్ని ఉద్దేశించి, 'నువ్వు దానిపై ఎక్కికూర్చో,' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'ఇది ఖుర్ బానీ జంతువు, నేను దానిపై ఎలా కూర్చోగలను?' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) మళ్ళీ, 'నువ్వు దానిపై ఎక్కికూర్చో,' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ 'ఇది ఖుర్ బానీ జంతువు, దీనిపై నేనెలా కూర్చోగలను?' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) రెండవసారి లేదా మూడవసారి చాలా విచారించవలసిన విషయం, 'నువ్వు దానిపై ఎక్కికూర్చో,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۰۸/۲) (صحيح) [۸] - ۲۶۳۴

وَعَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ قَالَ: سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ سُلَيْلَ عَنْ زَكْوَيْبِ الْهَذَلِيِّ فَقَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "ارْكَبْهَا بِالْمَعْرُوفِ إِذَا أُلْجِئْتَ إِلَيْهَا حَتَّى تَجِدَ ظَهْرًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2634. (8) [2/808-ద్వడం]

అబూ 'జుబైర్ (ర) కథనం: నేను జాబిర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ ద్వారా ఇలా విన్నాను. ఖుర్ బానీ జంతువులపై ఎక్కి కూర్చోవటాన్ని గురించి అతన్ని ప్రశ్నించడం జరిగింది. అంటే, 'హజీ తన వెంట తీసుకువెళుతున్న ఖుర్ బానీ జంతువుపై ఎక్కి కూర్చోవటం ధర్మసమ్మతమా కాదా?' అని ప్రశ్నించడం

జరిగింది. దానికి అతడు, సమాధానం ఇస్తూ, 'ప్రవక్త (స)ను అత్యవసర పరిస్థితుల్లో మంచి తనంతో మరో వాహనం లభించనంతవరకు దానిపై కూర్చోని ప్రయాణించవచ్చునని ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నానని' సమాధానం ఇచ్చారు.⁵⁴ (ముస్లిమ్)

(۸۰۸/۲) (صحيح) [۹] - ۲۶۳۵

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سِنَّةً عَشْرَ بَدَنَةٍ مَعَ رَجُلٍ وَأَمَرَهُ فِيهَا. فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ أَصْنَعُ بِمَا أُبَدِّعُ عَلَيَّ مِنْهَا؟ قَالَ: "أَنْحَرَهَا ثُمَّ أَصْنَعْ لَعْلَهَا فِي ذِمَّتِهَا ثُمَّ اجْلِسْ عَلَيْهَا عَلَى صَفْحَتِهَا وَلَا تَأْكُلْ مِنْهَا أَنْتَ وَلَا أَحَدٌ مِّنْ أَهْلِ رُفْقَتِكَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2635. (9) [2/808-దృఢం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 16 ఒంటలను మక్కహ్ లో ఖుర్బానీ చేయటానికి ఒక వ్యక్తి వెంట మక్కహ్ పంపారు. ఇంకా అతన్ని నాయకుడిగా నియమించారు. అంటే నువ్వు ఈ ఒంటలను కాపాడుతూ ఉండమని, మక్కహ్ చేరిన తర్వాత నా తరపు నుండి ఖుర్బానీ చేయాలని ఆదేశించారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'ఓ అబ్లాహ్ ప్రవక్తా! ఈ ఒంటల్లో ఏదైనా ఒంట వ్యాధివల్ల లేదా ఇతర కారణాల వల్ల నడవలేకపోతే లేదా అలసిపోయి కూర్చుండి పోతే లేదా దారిలో చనిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడితే నేను ఏం చేయాలి,' అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త (స) ఇటువంటి పరిస్థితిలో నువ్వు దాన్ని అక్కడే జిబ్బాహ్ చేసివేయి. దాని రక్తంతో దాని మెడలో హరంగా ఉన్న చెప్పులను రక్తంలో ముంచి దాని వీపుపై గుర్తువేయాలి. అంటే చీల్చివేయాలి దాన్నుండి

54) వివరణ-2634: అనవసరంగా ఖుర్బానీ జంతువుపై కూర్చోవటం మంచిది కాదు. ప్రాచీన కాలంలో ప్రజలు దీనిపై కూర్చోని ప్రయాణం చేయటాన్ని అశుభంగా భావించేవారు. ప్రవక్త (స)ను దీన్ని గురించి ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త(స) ఒకవేళ అది తప్ప మే వద్ద మరో వాహనం లేనప్పుడు, ఎక్కి ప్రయాణించే పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దానిపై కూర్చోని ప్రయాణం చేయగలరు. అయితే దాన్ని కొట్టరాదు, హాని తలపెట్టరాదు. మీకు మరో వాహనం లభిస్తే దాన్ని వదలి దీనిపై ఎక్కి ప్రయాణం చేయండి.

నీవుగానీ నీ స్నేహితులు గానీ తినరాదు అని ప్రవచించారు.⁵⁵ (ముస్లిమ్)

(۸۰۸/۲) (صحيح) [۱۰] - ۲۶۳۶

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: نَحَرْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ عَامَ الْخُدَيْبِيَّةِ الْبَدَنَةَ عَنْ سَبْعَةٍ وَالْبَقَرَةَ عَنْ سَبْعَةٍ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2636. (10) [2/808]

జాబిర్ (ర) కథనం: 'హుదైబియా సంవత్సరం ప్రవక్త (స) వెంట మేము ఒక ఒంటను 7 గురు వ్యక్తుల తరపున, ఒక ఆవును 7 గురు వ్యక్తుల తరపున ఖుర్బానీ ఇచ్చాము.⁵⁶ (ముస్లిమ్)

(۸۰۸/۲) (متفق عليه) [۱۱] - ۲۶۳۷

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ: أَنَّهُ أَتَى عَلَى رَجُلٍ قَدْ أَتَاخَ بَدَنَتَهُ يَنْحَرُهَا قَالَ: ابْنَعُهَا فَيَأْكُلُهَا مُقَيَّدَةً سَنَةً مُحَصَّنٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

2637. (11) [2/808-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: అతను ఒక వ్యక్తి వద్దకు వెళ్ళారు. ఆ వ్యక్తి తన ఒంటను కూర్చోబెట్టి న'హర్ చేస్తున్నాడు. అప్పుడు అతను ఆ వ్యక్తితో, 'నువ్వు ఈ ఒంటను నిలబెట్టి దాని కాళ్ళు కట్టివేసి న'హర్ చేయి. ఎందు కంటే ఇదే ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయం అని అన్నారు.⁵⁷ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

55) వివరణ-2635: ఎందుకు తినవద్దని చెప్పారంటే ఖుర్బానీ జంతువును దారిలో ఈ కారణం చూపెట్టి తినే ప్రయత్నం చేయకూడదని.

56) వివరణ-2636: అంటే ఒంట, ఆవులలో 7గురు వ్యక్తులు భాగస్వాములుగా చేరి ఖుర్బానీ ఇవ్వ వచ్చును. అందరికీ ఖుర్బానీ పుణ్యం లభిస్తుంది.

57) వివరణ-2637: ఒంట రొమ్ములో బల్లెంతో పొడవ టాన్ని న'హర్ అంటారు. అదేవిధంగా మేక, ఆవు మొదలైన వాటి మెడను కత్తితో కొయటాన్ని జిబ్బాహ్ అంటారు. ఒంటలో న'హర్ ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయం. దీని పద్ధతి విమిటంటే ఎడమ మోకాలు త్రాడుతో కట్టి, మూడు కాళ్ళపై దాన్ని నిలబెట్టి దాని రొమ్ములో జిబ్బాహ్ సంగల్పంతో బల్లెం పొడవాలి. అది పడి పోతుంది. క్రిందపడిన తరువాత కత్తితో కోయాలి. ఒంటను న'హర్ చేయటం ఉత్తమం. ఒకవేళ ఎవరైనా జిబ్బాహ్ చేసినా ధర్మసమ్మతమే. అయితే ఆవు, మేకలను జిబ్బాహ్ చేయడమే ఉత్తమం.

(۸۰۹/۲) (متفق عليه) [۱۲] - ۲۶۳۸

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَمَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ أَقُومَ عَلَى بُذْنِهِ وَأَنْ أَتَصَدَّقَ بِلَحْمِهَا وَجُلُودِهَا وَأَعْلَانِهَا وَأَنْ لَا أُعْطِيَ الْجَزَارَ مِنْهَا قَالَ: "نَحْنُ نُعْطِيهِ مِنْ عُنْدِنَا".

2638. (12) [2/809-ఏకీభవితం]

'అలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నన్ను అతని (స), ఖుర్ బానీ ఒంటలను ఖుర్బానీ చేయమని, ఖుర్బానీ తర్వాత వాటి మాంసాన్ని చర్మాన్ని, ప్రేగులను దానం చేయమని అందులో నుండి కసాయికి పారితోషికం ఇవ్వవద్దని, అతనికి తన వద్ద నుండి పారితోషికం ఇవ్వమని ఆదేశించారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۰۹/۲) (متفق عليه) [۱۳] - ۲۶۳۹

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: كُنَّا لَا نَأْكُلُ مِنْ لَحْمٍ بُذِنَا فَوْقَ ثَلَاثِ فَرَحَصٍ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "كُلُوا وَتَرَوْهُ" فَكَلَّلْنَا وَتَرَوْنَا.

2639. (13) [2/809-ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: మేము మా ఖుర్బానీ మాంసాన్ని మూడు రోజులకు మించి తినేవారము కాము. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) మమ్మల్ని మీరు మాంసాన్ని ఆహార సామగ్రిగా మూడు రోజుల కంటే ఎక్కువ దినాలు ఉంచి తినవచ్చును అని ఆదేశించారు. అప్పటి నుండి మేము ఖుర్బానీ మాంసాన్ని మూడు రోజులకంటే ఎక్కువ దినాలు ఉంచి తినేవారం.⁵⁸ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

58) వివరణ-2639: మదీనహ్ మునవ్వరహ్ చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాల్లో కరవు కాటకాలు తాండ వుండాయి. ఖుర్బానీ సందర్భంగా వారు ఖుర్బానీ మాంసం తినడానికి లభిస్తుందని మదీనహ్ వచ్చారు. ఈ సంవత్సరం ప్రవక్త (స) ప్రజలకు ఖుర్బానీ మాంసాన్ని మూడు రోజులకు మించి ఉంచరాదని, తమ అవసరం తీరగా మిగిలిన మాంసాన్ని అగత్యపరులకు ఇచ్చి వేయండని ఆదేశించారు. కాని ఆ తరువాతి సంవత్సరం దాని అవసరం ఏర్పడలేదు. అందువల్ల మూడు రోజులకు మించి ఉంచి, దాన్ని తినవచ్చని అనుమతించారు. అరబ్బులు ఖుర్బానీ మాంసాన్ని ఎండబెట్టి ఉంచి నెలల తరబడి తినేవారు.

الرَّفْعُ الثَّانِي رِيعِدَ وَبِهَا

(۸۰۹/۲) (لم تتم دراسته) [۱۴] - ۲۶۴۰

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَهْدَى عَامَ الْحَدِيثِ فِي هَذَانِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَمَلًا كَانَ لِأَبِي جَهْلٍ فِي رَأْسِهِ بُرَّةٌ مِنْ فِصَّةٍ وَفِي رِوَايَةٍ مَنْ ذَهَبَ يَغْنِظُ بِذَلِكَ الْمُشْرِكِينَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

2640. (14) [2/809-అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: 'హుదైబియా ఒప్పందం జరిగిన సంవత్సరం ప్రవక్త (స) ఖుర్బానీ ఒంటలను తన వెంట తీసుకు వెళ్ళారు. వాటిలో అబూ జహల్ ఒంటి కూడా ఉండేది. అది బద్దీ యుద్ధంలో యుద్ధ ధనం రూపంలో ప్రవక్త (స) వంతులొకి వచ్చింది. ఆ ఒంటి ముక్కులో ఒక వెండి ముక్కుపుడక ఉండేది. మరో ఉల్లేఖనం ప్రకారం బంగారం ముక్కు పుడక ఉండేది. దీని ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఆ ఒంటిను చూసి అవిశ్వాసుల కోపం కట్టలు త్రెంచుకుంటుందని.⁵⁹ (అబూ దావూద్)

(۸۰۹/۲) (لم تتم دراسته) [۱۵] - ۲۶۴۱

وَعَنْ نَاجِيَةِ الْخَزَاعِيِّ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ أَصْنَعُ بِمَا غَطِبَ مِنَ الْبُذْنِ؟ قَالَ: "انْحَرِهَا ثُمَّ اغْمِسْ تَعْلَهَا فِي دَمِهَا ثُمَّ خَلِّ بَيْنَ النَّاسِ وَبَيْنَهَا فَيَأْكُلُونَهَا". رَوَاهُ مَالِكٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

2641. (15) [2/809-అపరిశోధితం]

నాజియ 'ఖు'జా'యీ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) ను, 'ఖుర్బానీ కొరకు నేను నా వెంట తీసుకు వెళ్ళు తున్న ఒంటి ఒకవేళ అది దారిలో చనిపోయే భయం ఉంటే నేను ఏం చేయాలి?' అని విన్నవించుకున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'నువ్వు దాన్ని న'హార్ చేసివెయ్యి. దాని మెడలో ఉన్న చెప్పుల హారాన్ని రక్తం పట్టించు, ఇంకా చిహ్నంగా దాని కుహరంపై ఒక గంటుపెట్టు. ఆ తరువాత దాన్ని ప్రజల మధ్య వదలి వెయ్యి. మీ స్నేహితులు తప్ప ఇతర పేద ప్రజలు తింటారు' అని అన్నారు. (తిర్మిజీ, ఇబ్నె మాజ్బా)

(۸۰۹/۲) (لم تتم دراسته) [۱۶] - ۲۶۴۲

وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالذَّهَابِيُّ عَنْ نَاجِيَةِ الْأَسْلَمِيِّ.

59) వివరణ-2640: 'హుదైబియా ఒప్పందం సంఘటనను ఇంతకు ముందే ప్రస్తావించటం జరిగింది.

2642. (16) [2/810-అపరిశోధితం]

దారమి, అబూ దావూద్, ఈ 'హదీసు'ను, నాజియహ్ అస్సమి ద్వారా ఉల్లేఖించారు.

(۸۱۰/۲) (صحيح) [۱۷] - ۲۶۴۳

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قُرْطُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ أَعْظَمَ الْأَيَّامِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ النُّحْرِ يَوْمَ الْفَرِّ". قَالَ تَوْر: وَ هُوَ الْيَوْمُ الثَّانِي. قَالَ: وَقُرْبَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَدَنَاتٍ خَمْسٌ أَوْ سِتٌّ فَطَفِقَ يَزْدَلِفُ إِلَيْهِ بِأَيْتَيْنِ يَبْدَأُ قَالَ: فَلَمَّا وَجِبَتْ جُؤْبَاهَا. قَالَ فَتَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ خَفِيَّةٍ لَمْ أَفْهَمْهَا فَقُلْتُ: مَا قَالَ؟ قَالَ: "مَنْ شَاءَ اقْتَطَعَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَذَكَرَ حَيْثُ ابْنُ عَبَّاسٍ وَجَابِرٌ فِي بَابِ الْأُضْحِيَّةِ.

2643. (17) [2/810-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఖుర్ర' (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ వద్ద దినాల్లోకెల్లా జి'లహిజ్జహ్ 10వ తేదీ ఖుర్బానీ దినం అన్నిటికంటే గొప్పదినం. ఆ తరువాత ఖర్ దినం. ఉల్లేఖనకర్త సౌరీ, ఖర్ అంటే ఖుర్బానీ రెండవ దినం అంటే 11వ తేదీ, అని అన్నారు. ఉల్లేఖనకర్త కథనం: ప్రవక్త (స) ముందుకు ఖుర్బానీ చేయటానికి 5 లేక 6 ఒంటలు రప్పించ బడ్డాయి. ఈ ఒంటలు వాటంతట అవే ప్రవక్త (స)కు దగ్గర రాసాగాయి. అన్నిటికంటే ముందు దేన్ని జి'బహ్ చేయాలో తెలియలేదు. ప్రతి ఒంట ప్రవక్త (స) ముందు తనను జి'బహ్ చేయాలనే కోరుకుంటుంది. ఉల్లేఖనకర్త కథనం: నహ్ ర్ చేసిన తర్వాత ఈ ఒంటలు పడిపోగానే ప్రవక్త (స) మెల్లగా ఏదో అన్నారు, అది నాకు అర్థం కాలేదు. దగ్గరున్న వ్యక్తితో ప్రవక్త (స) ఏమన్నారని అడిగాను. దానికి ఆ వ్యక్తి ప్రవక్త (స), 'ఈ జంతువుల మాంసం నుండి ఎవరికి ఎంత కావాలో కోసుకోండి' అని అన్నారని చెప్పాడు. (అబూ దావూద్)

المُصَلِّ التَّالِثُ مూడవ విభాగం

(۸۱۰/۲) (متفق عليه) [۱۸] - ۲۶۴۴

عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ صَحَّى مِنْكُمْ فَلَا يُصْبِحَنَّ بَعْدَ ثَلَاثَةٍ وَفِي بَيْتِهِ مِنْهُ شَيْءٌ". فَلَمَّا كَانَ الْعَامُ الْمُقْبِلُ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نَفَعْنَا كَمَا فَعَلْنَا الْعَامَ الْمَاضِي؟ قَالَ: "كُلُّوا وَأَطْعِمُوا وَاتَّخِرُوا فَإِنَّ ذَلِكَ الْعَامَ كَانَ بِالنَّاسِ جُهْدٌ فَأَرْنَتْ أَنْ يُعِينُوا فِيهِمْ".

2644. (18) [2/810-ఏకీభవితం]

సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవరైనా ఖుర్బానీ చేస్తే, తన ఖుర్బానీ మాంసం నుండి మూడు రోజులకు మించి తన ఇంట్లో ఉంచరాదు. అంటే ప్రజల్లో పంచివేయాలి. మరో సంవత్సరం వచ్చింది. అప్పుడు ప్రజలు ప్రవక్త (స)ను, 'ఈ సంవత్సరం కూడా మేము ఆవిధంగానే అంటే గత సంవత్సరం చేసినట్లు చేయాలా?' అంటే ఖుర్బానీ మాంసాన్ని మూడు రోజులకు మించి ఉంచ కూడదా?' అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'మీరు తినండి, తినిపించండి, ఆహార సామగ్రిగా చేసి ఉంచుకోండి. ఎందుకంటే గత సంవత్సరం ప్రజలు కరవు కాటకాలకు గురయ్యారు. అందువల్ల మీరు మాంసాన్నంతా ప్రజల్లో పంచివేసి ఈ విధంగా వారికి సహాయం చేయడం సబబుగా ఉంటుందని భావించాను.' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۱۰/۲) (لم تتم دراسته) [۱۹] - ۲۶۴۵

وَعَنْ نُبَيْشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ كُنَّا نَهَيِّنَاكُمْ عَنْ لَحْمِهَا أَنْ تَأْكُلُوهَا فَوْقَ ثَلَاثٍ لِكَيْ تَسَعَكُمْ. جَاءَ اللَّهُ بِالسَّعَةِ فَكُلُوا وَاتَّخِرُوا وَاتَّجِرُوا. أَلَا وَإِنَّ هَذِهِ الْأَيَّامَ أَيَّامَ أَكْلِ وَشَرِبٍ وَذِكْرِ اللَّهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

2645. (19) [2/810-అపరిశోధితం]

నుబైషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'గత సంవత్సరం నేను మూడు రోజులకు మించి ఖుర్బానీ మాంసాన్ని తినటాన్ని నిషేధించాను. దానికి కారణం మాంసం ద్వారా పేదలకు సహాయం జరుగుతుందని. ఇప్పుడు అల్లాహ్ (త) ఆ కష్టాన్ని, ఆందోళనను దూరంచేశాడు. ఇప్పుడు ఒకవేళ మీరు కోరితే మూడు రోజులకు మించి ఉంచండి, దానధర్మాలు చేయండి. ఎందుకంటే ఈ ఖుర్బానీ దినాలు తినే, త్రాగే, దైవాన్ని స్మరించే దినాలు." అని అన్నారు. (అబూ దావూద్)

=====

۸- بَابُ الْحَلْقِ

8. తల గొరిగించుకోవటం

ఖుర్బానీ చేసిన తరువాత ఇహ్ రామ్ తొలగించడానికి తల వెంట్రుకలు గీయించటం లేదా కత్తిరించటం తప్పనిసరి. దీని సాంప్రదాయపద్ధతి ఏమిటంటే ఖిబ్జా వైపు తిరిగి కూర్చోవాలి. తన కుడి